

POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES

TELEFOONNUMMER
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM
25 maart 2025

ONS KENMERK
2500008997

BEHANDELD DOOR
S. Volmer, M. Heupink

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

DOORKIESNUMMER
06 - 53 72 88 26

ONDERWERP

Optimalisatie regels bomenbescherming: Besluit tot terinzagelegging ontwerp VKL met bijlagen en ontwerp bomenkaart

Geachte leden van de Raad,

Met deze brief informeren wij u over het besluitvormingsproces rond de optimalisatie van de regels voor bescherming van bomen. De ontwerp-regels liggen voor iedereen ter inzage. Daar hoort o.a. ook de ontwerp- bomenkaart bij. Hiermee zetten wij een belangrijke stap naar geoptimaliseerde regels voor de bescherming van bomen in Enschede.

Met de optimalisatie van regels beschermen we onze bomen beter

Vanuit de strategische opgave “Groen en duurzaam Enschede” en het [Groenambitieplan Enschede ‘Enschede één groot groen park’](#), maken we Enschede nog groener. Het is belangrijk dat we het bestaande groen en de bomen beschermen. De regels voor bomenbescherming vormen hierbij een belangrijk instrument. Zo beschermen we bomen in Enschede met een omgevingsvergunning. De regels gaan ook over omgaan met overlast door bomen, vergunning en herplant, toezicht en handhaving op de regels en de bomenkaart.

De huidige regels (zie www.enschede.nl/bomen) zijn gebaseerd op het dereguleringstraject van 2015. In 2018 zijn ze geactualiseerd op onderdelen. De regels zijn aan optimalisatie toe. Dit vanuit onze strategische opgaven, nieuwe ontwikkelingen en behoefte vanuit de samenleving, groene belangenpartijen en het bestuur. Zo staan er nieuwe ambities in het Groenambitieplan Enschede ‘Enschede één groot groen park’, heeft uw gemeenteraad eerder de motie “[bomen beter beschermen](#)” aangenomen en geldt inmiddels de omgevingswet.

Bestuurlijke achtergrond

Het huidige optimalisatietraject is een al langer lopend traject met verschillende bestuurlijke tussenstappen. Zoals:

- *Op 5 juli 2021 heeft uw gemeenteraad de motie 'bomen beter beschermen' aangenomen.* Over de voortgang van de uitvoering hebben wij uw raad een aantal keren geïnformeerd.
- *Op [13 december 2021](#) heeft uw raad het [Groenambitieplan Enschede "Enschede één groot groen park"](#) vastgesteld.* Daarin staat onder andere dat bomen belangrijk zijn en dat we speciale aandacht hebben voor de bescherming van bomen. Ook staat hierin dat waar een gemeentelijke boom vanuit noodzaak toch weg moet, er een boom terugkomt. Ook benoemen we dat we vanuit de groenambitie de regels rond bomenbescherming aanpassen.
- *Op 13 november 2023 hebben we in de [Stedelijke commissie Fysiek](#) aan de hand van de [discussienota 'Optimalisatie regels bomenbescherming in Enschede'](#) met u gesproken over de uitgangspunten voor toekomstige regels voor de bescherming van de bomen.* U gaf daarin uw voorkeur aan voor de ambities in de discussienota. Ook sprak u over meer richten op stimuleren en waar nodig handhaven. Uw voorkeur is methodiek 3 uit de discussienota (stamomtrek + boomcriteria) met een verdere uitwerking richting optie 6, die over omgevingscriteria gaat.
- *Op 2 december 2024 hebben wij uw raad in [de stedelijke commissie oriënterend](#) geïnformeerd over de regels die nu voorliggen en het bestuurlijk vervolgproces.* Daarna hebben we u geïnformeerd over de vervolgstappen van dit traject.
- *Op 3 maart 2025 heeft uw raad de [Motie "Laat ze staan"](#) aangenomen.* Deze handelen we met de afronding van dit traject ook af.

Hoofdpijnen van de geoptimaliseerde regels

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de huidige regels zijn:

- We beschermen meer bomen met een vergunningplicht. Zo geldt voor alle bomen in Enschede weer een vergunningplicht vanaf 1 meter omtrek op 1,30 meter boven maaiveld. Voor een aantal bomen geldt ook dat ze onder de 1 meter vergunningplichtig zijn, zoals voor individuele bomen op de bomenkaart. Tegelijkertijd zijn er ook weer situaties waarbij er geen vergunning nodig is. Dit hebben we uitgewerkt in de regels en werken we verder uit in een online vergunningscheck.
- De eerdere meldingsplicht voor bomen binnen de bebouwde kom is vervallen en vervangen we door een vergunningsplicht. De meldingsplicht gaf veel onduidelijkheid.
- We doen een pilot van maximaal 3 jaar met zwaardere vergunningplicht voor onze eigen gemeentelijke bomen. Dat betekent dat er al een vergunning nodig is bij een stamomtrek van 50 cm, gemeten op 1.30 meter hoogte. We onderzoeken hiermee of er positieve effecten zijn op de boomkroonbedekking en onze (toekomstige) bomenlanen. Ook onderzoeken we wat de effecten zijn op uitvoerbaarheid en kosten. Bij de invoering van de regels krijgt het college vanuit uw raad toestemming om de pilot bij te stellen of te stoppen als dit nodig is. Zo kunnen we snel bijsturen als dat nodig is. We doen pilots op twee onderdelen:

- *Een pilot met vergunningplicht op gebiedskenmerken:* We doen een pilot met een vergunningplicht in één of enkele buurten aan de hand van omgevingsfactoren. Het gaat dan om boomkroonbedekkingvolumes in een buurt. Boomkroonbedekking is namelijk een indicator voor het vergroenen en gezonder maken van buurten. In deze gebieden geldt dat alle gemeentelijke bomen vergunningplichtig zijn vanaf 50 centimeter omtrek gemeten op 1.30 meter hoogte vanaf maaiveld. De definitieve buurt/ buurten waar we de pilot doen bepalen we bij de vaststelling van de regels. Dit doen we aan de hand van een selectielijst. In deze lijst staan de 10 buurten waar in de huidige situatie de boomkroonbedekking het laagst is.
- *Pilot bomenlanen in op de bomenkaart aangewezen straten:* We hebben op de bomenkaart belangrijke groene verbindingen opgenomen in de vorm van stads- en wijkstraten. Bij deze straten geldt dat alle gemeentelijke bomen die onderdeel zijn van een bomenlaan vergunningplichtig zijn vanaf 50 centimeter omtrek gemeten op 1.30 meter hoogte vanaf maaiveld. Bij kleinere bomen in de bomenlanen geldt geen vergunningplicht.
- We hebben de bomenkaart vereenvoudigd en beperkt tot individuele bomen (punten) en bomenlanen/ wegen (lijnen). Waarbij:
 - *Individuele bomen staan op de kaart als punt:* alle bijzondere bomen hebben we aan de hand van criteria opnieuw geïnventariseerd en als punt toegevoegd op de kaart. Alle individuele bomen op de kaart zijn vergunningplichtig. Ook als ze een stamomtrek onder de 1 meter hebben. Daarnaast verlenen we voor deze bomen alleen bij een zwaarwegend belang een vergunning. We onderzoeken samen met onze groene partners of we eigenaren van deze bomen in de toekomst ook kunnen belonen met bijvoorbeeld een subsidie of ander soort vergoeding.
 - *De bomenlanen die onderdeel zijn van de pilot staan op de kaart als lijnen weergegeven.*
 - *De eerdere boombeschermingsgebieden in de bebouwde kom vervallen:* Deze gaven vaak discussie. In het landelijk gebied sluiten we meer aan op de visie landelijk gebied en werken we meer samen met de provincie.
- We verbeteren toezicht en handhaving, leggen vaker herplantplicht op en controleren deze vaker.
- We zetten meer in op communicatie en bewustwording rond het belang van bomen.
- We houden een balans. Zowel tussen het beschermen (vergunningplicht) en straffen (handhaven), als bewustwording rond het belang van bomen en bomen zien als meerwaarde. Waarbij we tegelijkertijd zorgen dat we niet te veel de stad op slot zetten en bomen als last worden gezien.
- De regels evalueren we begin 2027, 1,5 jaar na inwerkingtreding. Waar nodig doen we dit eerder.

Besluitvormingsstappen richting vastgestelde (geoptimaliseerde) regels

Het besluit is een eerste belangrijke stap in de afronding van het bestuurlijke besluitvormingsproces rond de optimalisatie van de regels voor de bescherming van bomen. Hiermee geven we ruimte aan iedereen om een reactie te geven.

De verdere (besluitvorming)stappen voor het vaststellen van de geoptimaliseerde regels zijn:

Stap	Wie	Wat	Status
1	College	Legt het ontwerp Verordening Kwaliteit Leefomgeving (VKL) 'onderdeel bomen' ter inzage. Dit inclusief alle bijlagen. Dus de ontwerp VKL-teksten, de definities, de criteria voor de bomenkaart en de kaart.	<i>Afgerond met dit voorstel</i>
2	<i>Ter inzagelegging (ambtelijk na collegebesluit)</i>	De ter inzagelegging is voor iedereen (ca. 6 weken) + voorbereidingstijd en tijd voor verwerking eventuele zienswijzen.	<i>Eerste stap z.s.m. na dit voorstel</i>
3	College	Stelt de zienswijzen vast en legt het ontwerp Verordening Kwaliteit Leefomgeving (VKL) 'onderdeel bomen' ter vaststelling aan de raad voor.	<i>Volgt</i>
4	Gemeenteraad	U neemt een besluit over het ontwerp Verordening Kwaliteit Leefomgeving (VKL) 'onderdeel bomen'	<i>Volgt (streven stedelijke commissie fysiek van 23 juni en daarna gemeenteraad.)</i>
5	<i>Regels treden in werking</i>	Deze geoptimaliseerde regels treden na besluit van uw raad en de publicatieprocedure in werking.	<i>Streven voor de zomer(vakantie) periode.</i>

We vertrouwen erop dat wij u via deze brief voldoende hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

(E.A. Smit)

(R.W. Bleker)